

Kenniscentrum
**Bodemdaling
en Funderingen**

Position Paper

**Kennis- en innovatienetwerk
versnelling funderingsaanpak**

juni 2025

Kennis- en innovatienetwerk versnelling funderingsaanpak

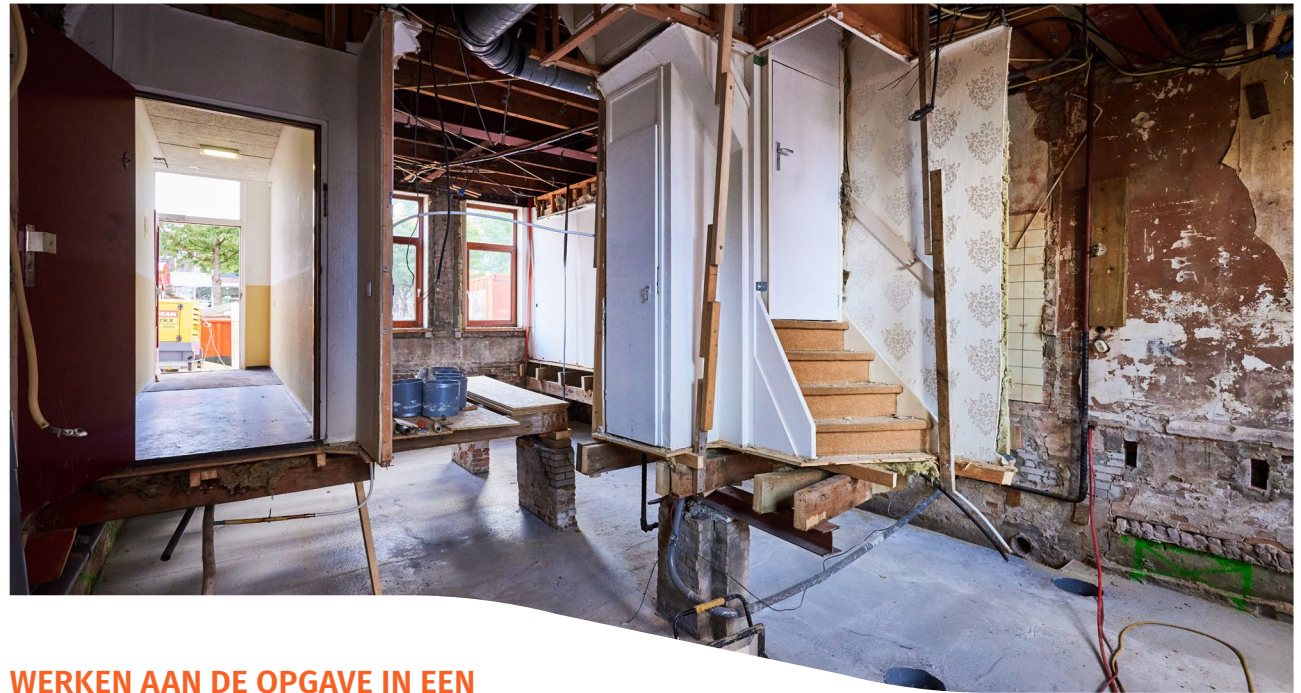
Het kennis- en innovatienetwerk versnelling funderingsaanpak

- versterkt innovaties en ondersteunt complexe projecten op het gebied van funderingen van gebouwen en infrastructuur in relatie tot de relevante directe omgevingsfactoren (openbare ruimte, klimaatverandering) in Nederland om de opgave te verkleinen en oplossingen te versnellen;
- biedt organisaties die bij deze projecten betrokken zijn een klankbord, (ervarings)kennis en toegang tot relevante netwerken;
- is een publiek-private samenwerking van ambitieuze bedrijven, overheden, kennisinstellingen en belangenorganisaties, die op basis van een transparante agenda kennis halen en brengen;
- wordt opgericht als netwerk onder de vlag van het Nationaal Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen. Het wordt gefinancierd door de Nationale Aanpak Funderingen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (NAF/RvO), LIFE IP voor klimaatadaptatie en het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF).

De opgave

Schade aan funderingen is een grote maatschappelijke opgave voor Nederland. Steeds meer eigenaren worden geconfronteerd met schade aan de fundering van hun woning, gebouw of infrastructuur. Funderingsproblemen doen zich zowel in stedelijk als landelijk gebied voor. De maatschappelijke, sociale en financiële impact van de toename van het aantal schadegevallen is groot. In het Rli Advies 'Goed gefundeerd' is geconcludeerd dat de funderingsproblematiek op dit moment speelt bij ongeveer 425.000 gebouwen. Deze gebouwen hebben al verzakkingsschade of krijgen daar mee te maken. Zonder preventieve maatregelen zal het aantal gebouwen met funderingsschade dus toenemen. Het totale schadebedrag kan oplopen tot € 54 miljard. De funderingsproblematiek heeft naast financiële ook forse emotionele en maatschappelijke gevolgen.

WERKEN AAN DE OPGAVE IN EEN 'KENNIS- EN INNOVATIENETWERK VERSNELLING FUNDERINGSAANPAK'

Er is kennis en innovatie nodig om de aanpak van deze opgave mogelijk te maken. De aanpak van funderingsproblematiek kan slimmer, sneller, goedkoper en beter worden. Gezien de omvang en urgentie van de opgave hebben diverse partijen rondom het funderingendossier het initiatief genomen (op initiatief van RVO en KBF) om te komen tot een permanente structuur voor kennisuitwisseling en innovatieversnelling rondom het thema funderingen.

Een verkennende sessie heeft plaatsgevonden waarin samen met beoogde partners ambities, interesse en aanpak zijn besproken. Ter voorbereiding op deze sessie zijn diverse organisaties benaderd om een eerste beeldvorming te concretiseren.

Het moet gaan om een netwerk dat zich specifiek richt op vergaande inhoudelijke kennis rondom funderingen. Dat is een next level t.o.v. de Coalitie Stevige Steden en zit veel

meer op inhoud en innovatie. Besproken is of er interesse is voor een permanent kennis- en innovatienetwerk, wat dit netwerk gaat doen (de agenda) en hoe we dat gaan doen. Dit position paper kan worden beschouwd als Plan van Aanpak en eerste stap om te komen tot het netwerk.

DOELSTELLING

Het kennis- en innovatienetwerk versterkt en versnelt de ontwikkeling van kennis en innovatie op het gebied van funderingsproblematiek. Er is een focus op projecten en innovatie omdat het netwerk wil bijdragen aan de ontwikkeling van concrete handelingsperspectieven. Men wil snel van start omdat – zoals ook in het

Rli advies is beschreven – er een grote noodzaak is voor innovatie, versnelling en schaalvergroting op de aanpak van funderingen. Het kennisnetwerk funderingen biedt deelnemende organisaties hierbij een klankbord, (ervarings) kennis en toegang tot relevante netwerken. Daarnaast is het een platform waarop kennis en ervaringen op gebied van innovatie onderling worden gedeeld en biedt het platform de ruimte om nieuwe samenwerkingsvormen dan wel concrete samenwerkingsprojecten tussen partijen in dit netwerk te laten ontstaan.

SAMENSTELLING

Het kennis- en innovatienetwerk is een samenwerking van ambitieuze bedrijven, overheden, kennisinstellingen en belangenorganisaties. De leden nemen deel omdat zij vanuit hun eigen doelstelling belang hebben bij het versterken van hun kennis en netwerk op het gebied van funderingen en innovatie. Deelname aan de coalitie gebeurt dan ook in principe ‘in kind’. Het netwerk valt onder de vlag van het Nationaal Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen. Het wordt gefinancierd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland NAF/RvO, LIFE IP en het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen.

Het Kennis- en innovatienetwerk in oprichting bestaat op dit moment – in feite een startbezetting – uit vertegenwoordigers van de volgende organisaties (die deel hebben genomen aan de eerste oriënterende sessie): Ministerie van BZK, Aveco de Bondt, Funderingsloket Fryslân (met provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân) Stichting Hout Research, TKI- bouw en techniek, Platform Slappe Bodem, Fugro, Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen.

Dit is nog niet de beoogde bezetting. Voor een volgende sessie zullen wij ook de volgende partijen (nogmaals) benaderen: KCAF, corporaties, Deltares, enkele grotere gemeenten, TNO en anderen. Het zal ook een dynamisch netwerk zijn waarin het een ieder vrij staat toe- en uit te treden of deel te nemen aan de onderdelen die relevantie zijn.

WAT GAAN WE DOEN

Op 1 mei is geïnventariseerd voor welke onderwerpen in het netwerk interesse bestaat. Dit is een groslijst geworden en er zijn grofweg de volgende categorieën en initiatieven genoemd:

1. Informatievoorziening funderingen

Dat de informatievoorziening gebrekkig is als het gaat om het funderingendossier is alom bekend. Er wordt door het netwerk dan ook veel aandacht gevraagd voor een transparante informatievoorziening met betrouwbare en onafhankelijke data. Ter sprake komen aandachtspunten als kennisdeling over de aard en omvang van de opgave, risicomodellen, funderingsloketten, beschikbaar stellen van reeds bestaande informatie en data (uit archief van gemeenten en bureaus), mogelijkheden en problemen van labels et cetera.

2. Innovaties van techniek en proces

In het netwerk is veel expertise op het gebied van innovatie rond technieken en werkprocessen. Er wordt ook in het Rli advies veel verwacht van innovatie. Tijdens de sessie zijn veel zaken genoemd. Het gaat om de start van een landelijk innovatieprogramma met innovaties gericht op herstel, partieel herstel, levensduur versteviging zonder grote ingrepen, het uitvoeren van innovatie- en pilotprojecten, preventie bijvoorbeeld via actief grondwaterpeilbeheer, conservering grenen houten palen (bacterie en schimmelaantasting),

organiseren van challenges en het goed organiseren van het opschalen van de innovaties. Ook wordt een (digitaal)oplossingenboek voor funderingen genoemd waarbij alles wat er al is (en dat is veel) overzichtelijk bij elkaar wordt gebracht. Monitoring en slim funderingsonderzoek zijn eveneens uitdagingen die belangrijk worden gevonden. Ook procesinnovaties (bijvoorbeeld aanpak herstel en financiële innovaties (erfpacht Zaanstad of nieuwe arrangementen financiers) vallen binnen de scope. Om te voorkomen dat we het wiel steeds opnieuw uitvinden kan het

netwerk funderingen een belangrijke rol vervullen als collectief geheugen.

3. Kennis en capaciteit

Een groot gebrek in het dossier is het gebrek aan kennis en capaciteit. De bestaande kennis en innovaties moeten snel vindbaar zijn in het netwerk. Er zijn 'veel' te weinig mensen met verstand van funderingen en funderingsherstel. Een enorme schaa sprong is nodig in uitvoeringscapaciteit en moet in samenwerking met bedrijven en scholen worden opgestart.

HOE GAAN WE DAT DOEN?

Alle partners zijn enthousiast over het starten van dit kennis- en innovatienetwerk. Men wil graag vraaggericht werken en focussen op concrete acties. Dit vereist ook dat het netwerk goed gefaciliteerd wordt. Belangrijke voorwaarden die worden genoemd zijn:

- Werk themagericht met focus en nodig partijen daarop uit (geen Poolse landdag).
- Zorg ervoor dat het goed gefaciliteerd wordt (hierbij wordt KBF als de beoogde facilitator genoemd).

- Breng vraag en aanbod bij elkaar.
- Kom tot een meetbare opbrengst (wees expliciet over je producten/resultaten).
- Maak snelheid en pak het collectief aan. Probleem gestuurd en multidisciplinair.
- Kies bewust met gevoel voor urgentie. Kies ook onderwerpen waar je snel resultaat kunt laten zien.
- Samenwerking met KCAF en de financiële sector.

De basis voor het functioneren van het kennisnetwerk zijn twee bijeenkomsten per jaar.

Tijdens deze bijeenkomsten wordt van de betrokken projecten gevraagd vraagstukken van strategisch belang ter bespreking voor te leggen. Het combineren van bijeenkomsten met excursies, werk- of locatiebezoek ligt voor de hand. Tussen de bijeenkomsten moet een levendig netwerk ontstaan waarbij de netwerkpartners elkaar gevraagd en ongevraagd helpen en informeren. We denken bijvoorbeeld aan reflectiesessies rond voorgenomen innovatie- en pilotprojecten. Ook kan op projectniveau worden samengewerkt waarbij ook op project- of themaniveau werksessies worden georganiseerd.

CONTACT

Als je meer wilt weten over de Het kennisnetwerk funderingen in oprichting, neem dan contact op met de beoogde trekkers Corne Nijburg: corne.nijburg@kbf.nl / 06 – 46 22 88 34 en/of Robert van Cleef: robert.vancleef@kbf.nl / 06 – 43 04 83 81.

